دوشنبه ۱۰ مهر ۱۳۹۶، ۱۱ محرم ۱۴۳۹، ۲ اکتبر ۲۰۱۷، شماره ۱۹۶۴۷، سال شصت‌ونهم.

روزنامه خراسان
صاحب امتیاز: رتبه ۴ نشریات کشوری
مدیر مسئول: موسسه فرهنگی هنری خراسان
سردبیر: محمدسعید احدیان
دفتر مرکزی: سیدعلی علوی
صندوق پستی: مشهد، بلوار شهید صادقی (سازمان آب) ۵۱۱-۹۱۷۳۵
تلفن: ۳۷۶۳۴۰۰۰ ۰۵۱
نمابر دبیرخانه: ۳۷۶۴۲۴۹۵ ۰۵۱
پذیرش آگهی و اشتراک: ۳۷۰۱۰ ۰۵۱

روابط عمومی: ۳۷۰۰۹۱۱۱ ۰۵۱
نمابر تحریریه: ۳۷۶۱۵۰۴۲ ۰۵۱
نمابر جوابیه‌ها: ۳۷۶۵۷۷۷۲ ۰۵۱
نمابر آگهی‌ها: ۳۷۶۱۲۰۳۵ ۰۵۱
نمابر امور مشترکین: ۳۷۶۴۴۳۵۵ ۰۵۱
نمابر شهرستان‌ها: ۳۷۶۷۴۳۳۴ ۰۵۱
دفتر تهران: خیابان شهید بهشتی، شماره ۱۲۶
تلفن: ۸۴۴۱۱ ۰۲۱ (باظرفیت ۳۰ خط)
مرکز نظرسنجی: ۱۶-۳۷۰۰۹۲۱۰ ۰۵۱

نمابر دبیرخانه: ۸۸۴۳۳۲۷۰ ۰۲۱
نمابر تحریریه: ۸۸۴۳۷۳۳۰ ۰۲۱
پیامک: ۳۰۰۰۹۹۹
چاپ مشهد: شهر چاپ خراسان
چاپ تهران: شرکت رواق روشن مهر
www.khorasannews.com
e-mail:info@khorasannews.com
آیین‌نامه اخلاق حرفه‌ای روزنامه خراسان را در سایت بخوانید

حضرت سیدالشهدا، امام حسین(ع) می‌فرمایند:
لَا أَفْلَحَ قَوْمٌ اشْتَرَوْا مَرْضَاةَ الْمَخْلُوقِ بِسَخَطِ الْخَالِقِ.
قومی که رضایت مخلوق را با غضب خالق به دست آورد، رستگار نخواهد شد.
(مقتل خوارزمی؛ جلد یک؛ صفحه ۲۳۹)

مشهد اذان ظهر ۱۱:۲۱ غروب آفتاب ۱۷:۱۴ اذان مغرب ۱۷:۳۲ نیمه شب ۲۲:۳۹ اذان صبح فردا ۴:۰۴ طلوع آفتاب فردا ۵:۲۸

تهران اذان ظهر ۱۱:۵۵ غروب آفتاب ۱۷:۴۷ اذان مغرب ۱۸:۰۵ نیمه شب ۲۳:۱۲ اذان صبح فردا ۴:۳۷ طلوع آفتاب فردا ۶:۰۱

تازه‌های مطبوعات

• **ایران** - احمد مازنی نماینده مجلس درباره انتقادها به سفر هیئت پارلمانی ایران به سه کشور اروپایی گفت: ما در پرتغال قرار بود که با دوستان در لابی هتل دور هم بنشینیم و من به همین دلیل با لباس عادی از اتاق بیرون آمدم و لباس روحانیت نپوشیدم. بعد از آن قرار نبود برنامه رسمی داشته باشیم و بدون هماهنگی قبلی به مسجدی رفتیم. حتی من آن جا به سفیر کشورمان و آقای مطهری گفتم بهتر است من بروم و لباس بپوشم که این عزیزان گفتند می‌رویم، نماز می‌خوانیم و سریع برمی‌گردیم و چون برنامه رسمی نداریم، نیاز نیست لباس بپوشید و وقت هم این طور تلف نمی‌شود. در مسجدی که بودیم، دوستان یک عکس دسته جمعی یادگاری گرفتند که منتشر شد. خب من موزه لوور و خیابان‌های پاریس را هم با لباس روحانیت رفتم، دلیلی نداشت که بخواهم در یک مسجد لباس نپوشم.

• **جوان** - یوکیو آمانو، مدیر کل آژانس بین‌المللی انرژی اتمی که چند هفته قبل یک بار دیگر پایبندی ایران به برجام را تأیید کرد، گفته است که درباره بند «T» برجام ابهام دارد؛ موضوعی که به نظر می‌رسد مسیر دولت ترامپ را برای اعلام پایبند نبودن ایران به برجام، هموار می‌کند. در حالی که منتقدان توافق هسته‌ای طی دو سال گذشته بارها تفسیرپذیری گسترده این توافق را یکی از چالش‌های جدی آن خوانده‌اند، حالا به نظر می‌رسد این چالش بیش از هر زمان دیگری خودنمایی می‌کند.

• **شرق** - پیرو دستور رئیس جمهوری، ژیلا سجادی، بانوی کُرد سنندجی، عضو هیئت علمی دانشگاه شهید بهشتی در جایگاه معاونت وزیر و رئیس مؤسسه آموزشی علمی - کاربردی وزارت کشور منصوب می‌شود. ژیلا سجادی دارای مدرک دکترای تخصصی جغرافیای انسانی از انگلیس است. او هم اکنون عضو هیئت علمی دانشکده علوم زمین و گروه جغرافیای انسانی و آمایش دانشگاه شهید بهشتی است. با این انتصاب ژیلا سجادی نخستین زن کُرد خواهد بود که به‌عنوان معاون وزیر کشور انتخاب می‌شود.

• **جمهوری اسلامی** - یک عضو هیئت رئیسه مجلس با تکذیب خبر مربوط به لغو سخنرانی دکتر لاریجانی در مراسم شهید حججی گفت هیچ دعوتی برای سخنرانی رئیس مجلس در این مراسم صورت نگرفته بود. غلامرضا کاتب، در واکنش به اظهار نظر بهروز نعمتی سخنگوی هیئت رئیسه درباره این که علی لاریجانی سخنران اصلی مراسم شهید حججی خواهد بود، گفت: احتمالاً آقای نعمتی نظر شخصی خود را مطرح کرده است. برخی فعالان سیاسی اصولگرا در فضای مجازی، سخنرانی نکردن رئیس مجلس در مراسم تشییع پیکر شهید حججی را ناشی از بالا گرفتن انتقادات جناح اصولگرا به انتشار تصویر دکتر علی لاریجانی در کنار حجت‌الاسلام سید محمد خاتمی در مراسم وداع با پیکر مرحوم آیت‌ا... راستی کاشانی دانستند.

انعکاس

• **انتخاب نوشت**: پاول دورف موسس و مدیر تلگرام در کانال شخصی خود نوشت: تحولات ایران در چند سال اخیر در مسیر درست اتفاق افتاده است. وی افزود: من کارشناس امور ایران نیستم، اما یک چیز را درباره این کشور می‌فهمم. با وجود بحث‌های فراوان در میان سیاسیون درباره تلگرام و اینترنت، ایران تلگرام را فیلتر نخواهد کرد. امیدوارم روزی به نقطه‌ای برسیم که در ایران و روسیه دفتر باز کنیم. تا آن زمان به ارائه خدمات به کاربران در این کشورها ادامه می‌دهیم. موسس تلگرام در پایان نوشت: برای ما اهمیتی ندارد که برخی کشورها علیه ما شکایت کنند. ما همیشه حاضریم تمام روابط شخصی و تجاری خود را قطع کنیم تا این کشورها هرمی علیه ما نداشته باشند.

• **تابناک نوشت**: حسین سازور که به عنوان مداح در مراسم عزاداری با حضور رهبر معظم انقلاب شرکت کرده بود، در این مراسم شعری خواند که در آن کنایه‌ای به همنشینی علی لاریجانی و رئیس دولت اصلاحات گنجانده شده بود: «مردم، شهیدان جز ولی چیزی ندیدند / غیر از حسین بن علی چیزی ندیدند / امروز اگر بودند با ما گرچه هستند / آیا کنار فتنه گرها می‌نشستند؟» او پس از خواندن این بخش از شعر که با احسنت گفتن برخی از حاضران روبه رو شد، خطاب به کسانی که به آن‌ها کنایه زده بود گفت: «تکلیفتان را مشخص کنید».

• **تابناک نوشت**: حسن روحانی در صفحه اینستاگرامش نوشت: زمانی که لشکر حر مقابل کاروان امام حسین(ع) قرار گرفت و مانع از این شد که امام حسین(ع) راهی غیر از راه کوفه را برگزیند، زهیر به امام پیشنهاد کرد که اگر کار ما با این‌ها به جنگ کشیده می‌شود، امروز جنگ را شروع کنیم؛ چرا که تعداد آن‌ها کمتر و احتمال پیروزی و موفقیت ما خیلی بیشتر است تا این که صبر کنیم و لشکریان فراوان دیگری از راه برسند. امام حسین(ع) فرمود "زهیر، من کسی نیستم که آغازگر جنگ باشم." امام حسین(ع) نه تنها مظهر ایستادگی، شجاعت و ایثار بلکه امام صلح و فتوت هم بود.

• **افکار نیوز نوشت**: جبار کوچکی نژاد نماینده رشت در مجلس با بیان این که نمایندگان مجلس بر طرح سوال از حسن روحانی رئیس جمهور اصرار دارند، افزود: سوال از رئیس جمهور منتفی نشده است و همچنان در دستور کار نمایندگان مجلس قرار دارد. وی تاکید کرد: یکی از اصلی‌ترین محورهای سوال از رئیس جمهور مشکلات موسسات مالی - اعتباری و ندادن پول‌های مردم است که باعث اعتراض مردم شده است. بیش از ۱۰۰ نماینده همچنان بر حضور روحانی در صحن مجلس تاکید دارند.

• **پارس نیوز نوشت**: به تازگی شاهد نمایش مستندی با عنوان «هویدا» در سیمای جمهوری اسلامی بودیم که لازم است در آن از منظری تاریخی، تاملی ویژه کرد: این مستند از لحاظ تاریخ نگری و حتی تاریخ نگاری ایراداتی بزرگ در بر دارد که گویا همه به منظور تحقق هدفی خاص از منظر تهیه کنندگان آن به جان خریده شده است. بی تعارف این مستند فقط آمده تا بهایی بودن هویدا را زیر سوال ببرد و لاغیر. اصولا کدام مرجع خود را موظف به پاسداری و تکریم تاریخ این کشور و مهم‌ترین رخداد آن یعنی انقلاب اسلامی می‌داند؟ تا ضمن خنثی سازی اقداماتی که با هدف تطهیر چهره‌های خبیث و ضد مردمی صورت می‌گیرد در انعکاس مظلومیت‌های مردم این کشور که سالیان سال در چمبره عوامل مزدور صهیونیست اسیر و گرفتار بوده اند و ارائه تصویری واقعی از تاریخ حماسه و مقاومت شان، گام‌های موثری بردارد.

با تأکید بر این که ایران تکنولوژی هسته‌ای پیشرفته تری را دنبال خواهد کرد، مطرح شد

هشدار ظریف به اروپا درباره همراهی با آمریکا در نقض برجام

وزیر امور خارجه کشورمان در گفت و گو با روزنامه‌های گاردین و فایننشیال تایمز اعلام کرد: اگر اروپا دنباله‌روی واشنگتن برای خروج از برجام باشد، ایران تکنولوژی هسته‌ای بسیار پیشرفته‌تر از قبل از برجام را دنبال خواهد کرد. به گزارش ایسنا، محمدجواد ظریف در عین حال تأکید کرد که البته این فناوری در راستای مقاصد صلح‌آمیز و تعهدات ایران در معاهده ان‌پی‌تی خواهد بود. ظریف همچنین تاکید کرد، تنها راهی که ایران اجازه خواهد داد محدودیت‌های اعمال شده بر برنامه هسته‌ای اش ادامه یابد، آن است که دیگر طرف‌های برجام (انگلیس، فرانسه، آلمان، روسیه و چین) همگی به شرایط قید شده در برجام پایبند بمانند و با تحریم‌های احتمالی آمریکا مقابله کنند. وزیر امور خارجه کشورمان همچنین به این نکته اشاره کرد که خروج از توافق یکی از گزینه‌هایی است که تهران در حال بررسی آن است. ظریف گفت: البته گزینه‌های دیگری نیز وجود دارد که به نحوه مقابله جامعه جهانی با آمریکا بستگی دارد. وی هشدار داد: در صورتی که اروپا، ژاپن، روسیه و چین تصمیم بگیرند با آمریکا همراه شوند، فکر می‌کنم که پایان برجام فرا خواهد رسید. وی همچنین در این مصاحبه تصریح کرد: فرض و حدس من این است که ترامپ [پایبندی ایران به برجام را] تایید نخواهد کرد و خواهد گذاشت کنگره در این باره تصمیم بگیرد. براساس گزارش رسانه‌ها، در صورتی که ترامپ پایبندی ایران به برجام را در ۱۵ اکتبر (۲۳ مهر) تایید نکند، کنگره ۶۰ روز زمان دارد تا تحریم‌هایی را که با توافق هسته‌ای به حالت تعلیق در آمده بود، یک بار دیگر اعمال کند.

ظریف همچنین در گفت و گو با الجزیره تأکید کرد: اگر آمریکا به توافق هسته‌ای پایبند باشد در موقعیت بهتری خواهد بود. اگر واشنگتن تصمیم بگیرد از توافق هسته‌ای خارج شود، ما گزینه خروج از برجام و گزینه‌های دیگر را در اختیار خواهیم داشت.

■ **تأکید اتحادیه اروپا بر حفظ برجام**

در همین حال فدریکا موگرینی مسئول سیاست خارجی اتحادیه اروپا روز پنج‌شنبه در دانشگاه ماستریخت هلند بار دیگر بر اهمیت توافق هسته‌ای ایران و ۵+۱ (برجام) تاکید کرد و گفت: از بقای برجام اطمینان حاصل خواهیم کرد. همچنین «پیتر ویتیگ»، سفیر آلمان در واشنگتن در گفت‌وگو با «ان‌پی‌آر» بر ضرورت پایبند ماندن به توافق هسته‌ای ایران و گروه ۵+۱ (برجام) در بحبوحه تلاش‌های دونالد ترامپ، رئیس جمهور آمریکا برای تضعیف آن تأکید کرد.

دیپلمات ارشد آلمانی در پاسخ به این سوال که در صورت خروج آمریکا از برجام چه اتفاقی به وقوع خواهد پیوست گفت: «این فرایند، یک مسئله داخلی آمریکاست. چیزی که برای ما اهمیت دارد این است که در نهایت در توافق ایران شبهه ایجاد نشود.» وی تصریح کرد: «بنابراین ما معتقدیم خروج از این توافق، در شرایطی که ایران به آن پایبند مانده و آژانس هفت بار آن را تأیید کرده است، اشتباه خواهد بود.» دیپلمات آلمانی بار دیگر تأکید کرد که خروج از توافق هسته‌ای با ایران، به از دست رفتن اعتبار آمریکا و کشورهای غربی منجر خواهد شد. همچنین وزیر امور خارجه فرانسه با انتقاد از موضع متناقض آمریکا در قبال توافق هسته‌ای ایران گفت: مجموعه کشورهای ذی نفع در توافق هسته‌ای ایران، با حفظ آن موافق هستند.

در واکنش به سخنان سفیر آمریکا در سازمان ملل

روسیه: دلیلی برای بازرسی آژانس از مراکز نظامی ایران وجود ندارد

وزارت خارجه روسیه اعلام کرد: هیچ دلیلی وجود ندارد که آژانس بین المللی انرژی اتمی درخواست بازرسی از اماکن نظامی ایران را صادر کند. به گزارش اسپوتنیک، وزارت خارجه روسیه در بیانیه خود افزوده است: «واشنگتن این گونه برداشت می کند که روسیه از ایران حمایت می کند و نمی گذارد که آژانس بازرسی های بیشتری انجام دهد به خصوص از اماکن نظامی. لازم است که این دوستان آمریکایی دوباره از اول مفاد برجام را بخوانند تا با تعهدات ذکر شده در برجام آشنا شوند و همچنین لازم است وظایف آژانس را هم بهتر بدانند.» بیانیه وزارت خارجه روسیه درباره بازرسی از اماکن نظامی ایران پس از آن صادر شد که «نیکی هیلی» نماینده آمریکا در سازمان ملل روز پنج‌شنبه به موضوع دولت روسیه درباره یکی از بندهای توافق هسته‌ای با ایران واکنش نشان داد. هیلی با اشاره به موضوع دولت روسیه درباره بند T ضمیمه نخست برجام تصریح کرد: «اگر برجام قرار است معنایی داشته باشد، همه باید درکی مشترک از تمام بندهای آن داشته باشند... ایران اجازه بازرسی از سایت‌های نظامی را نمی دهد، در حالی که آژانس می گوید نباید تفاوتی میان سایت‌های نظامی و غیر نظامی باشد.» هیلی با اشاره به موضع و نقش روسیه در این باره گفت: «به نظر می‌رسد برخی کشورها می‌خواهند از ایران در برابر بازرسی‌های بیشتر محافظت کنند. در نبود بازرسی‌ها، توافق هسته‌ای، یک وعده پوچ است.» از هفته‌ها پیش همزمان با تلاش‌های دولت «دونالد ترامپ» در آمریکا برای یافتن راهی برای افزایش فشار بر ایران از مسیر برجام، چندین اندیشکده از جمله موسسه «علم و امنیت بین الملل» که از مخالفان سرسخت توافق هسته‌ای است، استناد به بند T ضمیمه نخست برجام را به عنوان راه حل مطرح کرده‌اند.

آمریکا

دادگاهی در آمریکا ایران را به پرداخت ۶۳ میلیون دلار محکوم کرد

فارس- یک قاضی آمریکایی ایران را به پرداخت ۶۳ میلیون دلار غرامت به یک ایرانی-آمریکایی که برای ۴/۵ سال در ایران بازداشت بود، محکوم کرد. «تلن هاول»، قاضی دادگاه منطقه‌ای واشنگتن در این حکم اعلام کرد، ایران باید مبلغ تعیین شده را به امیر حکمتی، از اعضای سابق نیروی دریایی ارتش آمریکا بپردازد. امیر میرزایی حکمتی که دارای تابعیت دوگانه ایرانی و آمریکایی است در تابستان سال ۲۰۱۱ هنگام سفر به ایران بازداشت شد. وی بعد از محاکمه در دادگاه به اتهام همکاری با دولت متخاصم آمریکا مجرم شناخته و به تحمل ۱۰ سال حبس محکوم شد. او سرانجام، دی ماه سال ۱۳۹۴ در جریان مبادله زندانیان ایران-آمریکا آزاد شد.

سیاست خارجی

ظریف و موگرینی در صدر فهرست نامزدهای جایزه صلح نوبل ۲۰۱۷

ایرنا- نشریه خبری «نیوز این انگلیش» در گزارشی از محمدجواد ظریف وزیر خارجه ایران و فدریکا موگرینی مسئول سیاست خارجه اتحادیه اروپا به دلیل نقش‌آفرینی در مذاکرات هسته‌ای ایران به‌عنوان نامزد دریافت جایزه صلح نوبل سال ۲۰۱۷ یاد کرد. این نشریه خبری افزود: «اسله اسوین» نویسنده چندین کتاب درباره جایزه صلح نوبل، محمدجواد ظریف، فدریکا موگرینی و جان کری را به دلیل نقش‌آفرینی در حصول توافق هسته‌ای شایسته دریافت این جایزه معرفی کرد اما «هنریک اوردال» مدیر موسسه تحقیقات صلح اسلو فقط از محمدجواد ظریف و فدریکا موگرینی یاد کرده است تا این پیام را القا کند که این توافق به حمایت آمریکا نیازی ندارد.

خبر

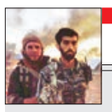

فیلم دستگیری قاتل شهید حججی تکذیب شد

ایلنا- در حالی که شبکه خبر با انتشار فیلمی از دستگیری قاتل شهید حججی خبر داد، بلافاصله واحد مرکزی خبر، خبر منتشر شده توسط این شبکه را تکذیب کرد. در این بخش خبری تاکید شد که برخی منابع و کانال‌های خبری با انتشار فیلمی، مدعی دستگیری قاتل شهید محسن حججی شده اند که صحت این فیلم تکذیب می‌شود. گفتنی است، شبکه خبر این فیلم را از کانال تلگرامی خود دقایقی پس از انتشار حذف کرد. در این فیلم نیروهایی که احتمالا پیشمرگه کرد هستند به ساختمانی مترو که حمله می کنند و یک داعشی وحشت زده که دستانش را بالا برده و اندکی شبیه داعشی است که در تصاویر شهید حججی در کنار وی دیده می‌شود، بازداشت می کنند.

در نشست اندیشکده هادسون درباره نفوذ منطقه‌ای ایران مطرح شد

عضو سابق سیا: رؤسای قبایل سنی عراق از حضور ایران در عراق راضی هستند

طاهری- اندیشکده هادسون روز جمعه نشستی با موضوع مقابله با گسترش نفوذ منطقه‌ای ایران برگزار کرد. به گزارش صدای آمریکا، در این نشست که در شهر واشنگتن برگزار شد، مایکل پریجنت کارشناس ارشد اندیشکده هادسون که عضو سابق سازمان جاسوسی سیاست؛ با توضیحاتی در مقابل نقشه عراق گفت، ایران توانسته است از سه مسیر خود را به سوریه برساند. وی افزود: دو مسیر از بغداد است و سومین مسیر از موصل که به تازگی از اشغال داعش آزاد شده و در شمال عراق است. پریجنت افزود: من به تازگی از سفر چند هفته‌ای از عراق برگشته‌ام. با تعدادی از روسای قبایل عرب سنی صحبت کردم، به ویژه در اطراف شهر موصل. امیدوار بودم که آن‌ها برای انجام اقدامات تلافی جویانه علیه ایران آماده باشند اما آن‌ها به نوعی از وضع موجود یعنی حضور ایران به عنوان قوی ترین نیرو در عراق راضی هستند.» ایلان برمن کارشناس ارشد امور راهبردی در اندیشکده شورای روابط خارجی نیز که در این نشست شرکت داشت، ادعا کرد، ایران به توصیف او در حال تقویت «امپراتوری شورش» است. وی با بیان این که فعلا ما شاهد افزایش به مراتب بیشتر نفوذ ایران در منطقه هستیم، تصریح کرد: «تهران برای پایداری و ادامه امپراتوری خود، نیاز به خطوط ارتباطی و امدادی دارد که هم اکنون به آن‌ها دست یافته است.» برخی از تحلیل گران درباره فعالیت‌های ایران در منطقه، با راهبرد کلان آمریکا به منظور ایجاد ایران هراسی صورت می گیرد. آمریکا در راهبرد کلان خود سعی می کند با ترسیم چهره‌ای قدرت طلب از ایران، جای پای خود را در منطقه تثبیت کند و در کنار آن بتواند سلاح‌های زیادی به کشورهای منطقه بفروشد.

■ **وزیر کشور آمریکا: بهتر است برای مقابله با ایران گزینه اقتصادی داشته باشیم تا گزینه نظامی**

در همین باره وزیر کشور آمریکا نیز طی سخنانی در بنیاد هریتج، ایران را تهدیدی جدی خواند و گفت: دولت ترامپ با گسترش منابع انرژی خود و کم کردن منافع نفتی تهران می‌تواند با برنامه‌های موشکی و هسته‌ای آن مقابله کند. رایان زین در سخنان خود با بیان این که بهتر است برای مقابله، گزینه‌های اقتصادی داشته باشیم، تا گزینه‌ای نظامی، افزود: آمریکا با اهرم اقتصادی می‌تواند زمینه را برای جایگزین ساختن هر قطره نفت تولیدی ایران فراهم کند.

آگهی مناقصه

سازمان عمران و توسعه حریم حرم حضرت رضا علیه السلام درنظر دارد گریل استیل مورد نیاز جهت مهمانسرای حضرت را از طریق مناقصه عمومی از پیمانکاران ذیصلاح خریداری نماید. لذا متقاضیان می توانند تا پایان وقت اداری روز پنج شنبه مورخ ۱۳۹۶/۰۷/۱۳ ضمن مراجعه به دبیرخانه این سازمان واقع در مشهد- خیابان شهید اندرزگو- ورودی باب الجواد (علیه السلام)- (تلفن ۳۲۲۵۷۰۸۵ و ۳۱۳۰۵۲۴۳-۰۵۱) نسبت به دریافت اسناد مناقصه اقدام نمایند.

سازمان عمران و توسعه حریم حرم حضرت رضا علیه السلام

م/۹۶۱۴۱۹۴۷

نوشته‌های ناخوانده

جواد نوائیان رودسری
Culture@khorasannews.com

توجه به «ملیجک»؛ یکی از دلایل قتل ناصرالدین شاه

«میرزا رضای کرمانی»، ضارب ناصرالدین‌شاه، پس از دستگیری و در جریان اعترافاتش، یکی از دلایل اعدام شاه را، به فراموشی سپردن طبقات محروم از سوی او و ریخت و پاش‌های فراوانش برای اطرافیان فرصت‌طلب بیان کرد. یکی از افرادی که «میرزا رضای کرمانی» مرحوم از وی به عنوان اطرافیان بی‌خاصیت و فرصت‌طلب ناصرالدین شاه، در اعترافاتش نام برد، «غلامعلی‌خان عزیزالسلطان»، معروف به «ملیجک» بود: «همه ساله، برای عزیزالسلطان که نه برای دولت فایده دارد نه برای ملت و نه خدمتی برای حفظ نفس شخصی انجام می‌دهد، نیم میلیون تومان که با این خونخواری و بی‌رحمی و ظلم از مردم مفلوک درآورده، خرج او می کنند؛ این‌ها را مردم این شهر می‌دانند، ولی جرئت نمی کنند فریاد برآورند.» شاه مستبد قاجار، در حالی که کشور زیر نفوذ بیگانگان بود و هر روز، بخش‌هایی از آن جدا می‌شد و بیم آن می‌رفت که با تسلط استعمارگران تجزیه شود، عایدات دولتی را خرج کودکی کثیف می کرد که معلوم نبود دلیل علاقه‌اش به او، چیست؟ «عین‌السلطنه»، پسرعموی ناصرالدین‌شاه، در خاطراتش می‌نویسد: «عزیزالسلطان اول اسمش ملیجک بود که به زبان کردی گنجشک می گویند. .. اما از قضا کثیف‌تر و بدشکل‌تر و چرک‌تر از این پسر هم در دنیا، بچه‌ای یافت نمی‌شود. باز حالا خیلی بهتر شده، امان از آن وقتی که فرنگستان با اعلی حضرت رفت. یک سال، یک مرتبه هم حمام نمی‌رفت و دو ماه یک بار آب به صورتش نمی‌زد. آن قدر رشک و شپش سرش داشت که ملاحظه آن حالت را دگرگون می کرد. چشمش همیشه درد می کرد و هیچ‌وقت دوا نمی‌ریخت... با این حالت در فرنگستان هم همراه بود.» توجه بی‌دلیل شاه به «عزیزالسلطان»، حتی خشم درباریان را هم برمی‌انگیخت. «تاج‌السلطنه»، دختر ناصرالدین‌شاه، در روزنامه خاطراتش می‌نویسد: «این طفل تقریبا کور، یعنی اتصال چشم‌هایش به واسطه درد زیاد، سرخ و مکروه بود. با وجود تمام تزیینات سلطنتی و تشریفات درباری، باز زیاد کثیف بود. رنگی سبزه و صورتی غیر مطبوع و قدی بی‌اندازه کوتاه داشت. از آن‌جا که طبیعت نخواسته بود این طفل عزیز از او گله‌مند باشد، زبانش هم لال و کلماتش غیر مفهوم بود. ابداً تحصیل و سواد نداشت و از تربیت و تمدن اسمی نشنیده بود.» فرجام بذل و بخشش‌های این چنینی شاه مستبد قاجار، نفرت عمومی بود. همین رویه بود که زمینه را برای قیام عمومی علیه استبداد و آغاز جنبش مشروطه فراهم کرد.